

Väljavõte AKG õppekavast, mis on kinnitatud direktori käskkirjaga
nr. 1.1-1/28
30.08.2024

August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi õppekava

Karksi-Nuia 2024

10. HINDAMISE KORRALDUS PÕHIKOOLIS

10.1. Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid.

10.2. Hindamise eesmärk on:

- 1) toetada õpilase arengut;
- 2) anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 6) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

10.3. Hindamise põhimõtted on:

10.3.1. Õpilase teadmisi ja oskusi hindab õpetaja õpilase suuliste vastuste, kirjalike ja praktiliste tööde ning praktilise tegevuse alusel.

10.3.2. Hindamisel arvestab õpetaja õpilase teadmiste ja oskuste vastavust klassi ainekavas ja õpetaja töökavas esitatud nõuetele.

10.3.3. Teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse hindeid viiepallisüsteemis.

10.3.4. Õpilaste teadmisi ja oskusi hinnatakse regulaarselt. Hindamisel lähtutakse kooli õppekavas ja ainekavades nõutavatest õpitulemustest.

10.3.5. Hindamisel arvestatakse õpilase võimeid ja arengut.

10.3.6. Hindamine kõikides õppeainetes peab olema küllaldaselt sage, minimaalselt peab trimestri lõpuks õpilasel olema 3 hinnet.

10.3.7. I klassi õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse hinnete asemel suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid, mis fikseeritakse õpilaspäevikus vähemalt üks kord nädalas.

10.3.8. Kontrolltööd planeerib õpetaja vähemalt 1 nädal ette ja kannab toimumise aja Stuudiumi kontrolltööde graafikusse.

10.3.9. Ühel päeval ei tohi põhikooli õpilastel olla üle ühe kontrolltöö, erandid on lubatud aineõpetaja ja õpilaste omavahelisel kokkuleppel.

10.3.10. Tunnikontrollid parandatakse ja tagastatakse õpilastele hiljemalt ülejärgmisel tunnil, kirjandite ja ulatuslikumate tööde parandamiseks on kuni 1 nädal.

10.3.11. Suuliste vastuste ja kirjalike tööde hinded kannab aineõpetaja Stuudiumisse.

10.3.12. Diferentseeritult hinnatakse püsiva kõnepuudega õpilase kirjalikke töid, kui õpilane saab regulaarselt logopeedilist ravi.

10.3.13. Kirjalike tööde diferentseeritud hindamisel arvestatakse vaegkirjutamisele eriomaseid vigu vealiikide järgi. Ühte liiki vead loetakse üheks veaks. Õpilase kirjalikele töödele tehakse märged „Hinnatud diferentseeritult“.

10.3.14. Kodutöid üldjuhul põhikoolis ei hinnata, v.a. võõrkeele sõnad, kirjand ja/või essee, kohustuslik kirjandus, referaat jms, mille aineõpetaja teeb õpilastele teatavaks trimestri alguses oma aine õppeinfos Stuudiumi keskkonnas.

10.4. Õpitulemuste hindamine jaguneb:

- 1) õpiprotsessi hindamine (protsessihinne või hinnang);
- 2) arvestuslik hindamine (arvestuslik hinne, kontrolltöö jms);
- 3) kokkuvõttev hindamine (kokkuvõttev hinne või hinnang).

10.4.1. A. Kitzbergi nimeline Gümnaasium annab põhikooli õpilasele ja piiratud teovõimega õpilase puhul ka vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta Stuudiumi vahendusel.

10.4.2. Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule.

10.4.3. Hindamise korraldus ning õpilaste ja vanemate hinnetest ja hinnangutest teavitamise kord on sätestatud kooli hindamisjuhendis. Nõuded õpilase käitumisele on esitatud kooli kodukorras.

10.5. Kujundav hindamine

10.5.1. Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse

tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed.

10.5.2. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämist ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

10.5.3. Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

10.5.4. August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis rakendatakse kirjeldavat sõnalist hindamist I klassides, millel puudub numbriline ekvivalent. Sõnaline hinnang toetub ainekavades iga õpitulemuse kohta koostatud õpitulemuse hindamise kriteeriumile, mis on väljendatud erinevatel tasanditel.

10.5.5. 1.klassi kasutatav kokkuvõttev hindamine toimub vähemalt kaks korda aastas ning väljendub kirjeldavate sõnaliste kokkuvõtivate hinnangute andmisena, millel ei ole numbrilist ekvivalenti. Kokkuvõttes hinnangus kajastub selgelt, kuivõrd taotletud õpitulemused on saavutatud.

10.5.6. 1.klassi õpilase lahkumisel koolist või hiljemalt 1.klassi lõpul teisendatakse jooksva õppeaasta sõnalised hinnangud, mis on aluseks õpilase järgmisesse klassi üleviimisel põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 29 lõikes 2 sätestatud hindekskaalasse.

10.5.7. Kõik põhikooli õpilased saavad õppetunni vältel enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. August Kitzbergi nimeline Gümnaasium reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

10.5.8. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

10.6. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

10.6.1. Kokkuvõtvalt hinnatakse õpilase ainealaseid teadmisi trimestri lõpus ja õppeaasta lõpus.

10.6.2. Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.

10.6.3. Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul kui kool vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõikele 4 ja põhikooli riikliku õppekava § 15 lõikele 9 arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetava osana.

10.7. Kasutatav hindamissüsteem

10.7.1. August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis kasutatakse viiepallist hindamissüsteemi põhikooli riiklikus õppekavas § 21 lõikes 2 toodud tähenduses

10.7.2. Hindamine viiepallisüsteemis:

- 1) hindegas „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
- 2) hindegas „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
- 3) hindegas „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
- 4) hindegas „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
- 5) hindegas „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

10.7.3. Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga „nõrk”.

10.7.4. Viiepalli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegaga „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegaga „4” 75–89%, hindegaga „3” 50–74%, hindegaga „2” 20–49% ning hindegaga „1” 0–19%. Õpetaja võib hindekskaalat muuta +/- 5% ulatuses olenevalt kirjaliku töö raskusastmest.

10.7.5. Kui arvestuslikku kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

10.7.6. August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis on õpilasel võimalik sooritada järeltöö ja/või järelevastamine. Järelevastamine kooskõlastatakse õpetajaga viie õppepäeva jooksul pärast hinde sissekandmist Stuudiumisse. Järele vastata saab õpilane üldjuhul üks kord. Enne järelevastamist on õpilasel õigus saada aineõpetajalt konsultatsiooni.

10.7.7. Õpilase pikemaajalise puudumise korral (rohkem kui 1/3 ainetundidest trimestri jooksul), on õpetajal õigus rakendada lisaarvestuse süsteemi - õppematerjali peale tehakse kokkuvõttev töö, referaat vms.

10.7.8. Hinnete ja hinnangute vaidlustamine, sh vaide esitamine ning vaidemenetlemine toimub haldusmenetluse seaduse vaidemenetluse regulatsioonist lähtuvalt.

10.7.9. I-III kooliastmes arvuti- ja inimeseõpetuses numbriliselt ei hinnata, hindamiseks kasutatakse arvestatud/mittearvestatud vormi.

10.7.10. Tulenevalt Rajaleidja nõustamiskomisjoni otsusest ei hinnata numbriliselt HEV õpilast kehalises kasvatuses ja tööõpetuses, hindamiseks kasutatakse arvestatud/mittearvestatud vormi.

10.8. Kokkuvõtvad hinded ja järgmisse klassi üleviimine

10.8.1. Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine trimestrihinneteks ning trimestrihinnete koondamine aastahinneteks.

10.8.2. August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis kasutatakse I klassides kokkuvõtva hindamisena kolm korda õppeaastas toimuvat kirjeldavate sõnaliste kokkuvõtvate hinnangute

andmist, millel ei ole numbrilist ekvivalenti. Kokkuvõttes hinnangus peab selgelt kajastuma, kui võrd taotletud õpitulemused on saavutatud.

10.8.3. Ühe nädalatunniga õppeainetes hinnatakse õpilast kokkuvõtva hindega õppeaasta lõpus.

10.8.4. Kui õppeperioodi keskel on õppeaine trimestri hinne jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk”.

10.8.5. Õpilasele, kelle trimestri hinne on „puudulik” või „nõrk” või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, õpiabi, kohustuslik konsultatsioonitund jm), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

10.8.6. Aastahinnete alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.

10.8.7. Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestri hinnetest tuleks välja panna aastahinne „puudulik” või „nõrk”. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Aastahinne pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

10.8.8. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk”, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

10.8.9. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk”. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

10.8.10. 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja 1. juuniks, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

10.9. Põhikooli lõpetamine

10.9.1. Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

10.9.2. Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

- 1) kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
- 2) kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

10.9.3. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

10.9.4. August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi õpilaste hindamisel, järgmisse klassi üleviimisel ning klassikursust kordama jätmisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse määrusest 29.08.2014, 20

10.10. Põhikooli õpilase käitumise (sh hoolsuse) kohta õpilasele ja vanemale kirjaliku tagasiside andmine

10.10.1. Nõuded põhikooli õpilase käitumisele on esitatud August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi kodukorras.

10.10.2. Õpilase käitumisest (hoolsusest) teavitamisel lähtub kool haldusmenetluse seaduses § 25-32 sätestatust.

10.10.3. Õpilast ja tema vanemat teavitab kool käitumisest (hoolsusest) elektroonilise õppeinfosüsteemi Stuudium vahendusel.

10.10.4. Kui õpilane ja tema vanem ei ole andnud nõusolekut käitumisest (hoolsusest) teavitamiseks elektrooniliselt, teavitab kool õpilast ja vanemat paberil oleva dokumendi kätte toimetamise kaudu.

10.10.5. Kui õpilasel ja tema vanemal ei ole võimalik saada teavet käitumisest (hoolsusest) elektroonilise õppeinfosüsteemi vahendusel, siis saavad nad koolile esitada vastava teabenõude, mille alusel antakse õpilasele teavet käitumisest (hoolsusest) elektroonilise õppeinfosüsteemi väljavõttena. Väljavõtte võib vanemale saata õpilase kaudu kui õpilane on vähemalt 10 aastane. Nooremale õpilasele saadetakse väljavõtte postiga kui vanemaga ei ole kokku lepitud teisiti.

11. HINDAMISE KORRALDUS GÜMNAASIUMIS

11.1. Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

11.2. Hindamise eesmärk on:

- 1) toetada õpilase arengut;
- 2) anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 6) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

11.3. Lähtuvalt õppeaine eripärast arvestatakse hindamisel:

- 1) omandatud teadmiste ja oskuste ulatust, õigsust, esituse täpsust ja loogilisust ;
- 2) iseseisvust ja loovust teadmiste ning oskuste rakendamisel;
- 3) vastuste õigsust, vigade arvu ja liiki;
- 4) praktiliste tööde teostust.

11.4. Õpitulemuste hindamine jaguneb:

- 1) õppeprotsessi hindamine e. jooksev hindamine;
- 2) kontrolltöö;
- 3) kursusearvestus – õpetaja võib läbi viia kursuse lõpus kursusearvestuse ja/või panna kursusehinde välja kursuse jooksul saadud õppeprotsessi hinnete põhjal.

11.4.1. Kontrolltöö ja kursusearvestuse toimumisel on selle sooritamine kõigile õpilastele kohustuslik. Kui õpilane puudub kontrolltöö või kursusearvestuse sooritamise ajal tervislikel või muudel mõjuvatel põhjustel, sooritatakse järelarvestus õpetaja poolt määratud ajal. Kui õpilane on kursusearvestusel saanud mitterahuldava hinde, toimub järelarvestus, mida õpilane reeglina võib sooritada vaid 1 kord õpetaja poolt määratud ajal. Õpetajal on õigus, aineosa

tähtsust arvestades, anda õpilasele võimalus teistkordseks järelarvestuseks õpetaja poolt määratud ajal. Järelarvestuse hinne kantakse Stuudiumi.

11.5. Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtivatele hinnetele. Hindamise korraldus ning õpilaste ja vanemate hinnetest ja hinnangutest teavitamise kord sätestatakse kooli kodukorras.

11.6. Nõuded õpilase käitumisele on esitatud August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi kodukorras.

11.7. Kujundav hindamine

11.7.1. Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega.

11.7.2. Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

11.7.3. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

11.7.4. Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. August Kitzbergi nimeline Gümnaasium reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

11.7.5. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmäärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

11.8. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtvate hinnete alus.

11.8.1. Õpilase teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas õppekavas toodud oodatavate tulemustega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes. Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi väljendatakse August Kitzbergi nimelises gümnaasiumis numbriliste hinnetega viiepallisüsteemis.

11.9. Kasutatav hindamissüsteem

11.9.1. August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis kasutatakse viiepallist hindedüsteemi gümnaasiumi riikliku õppekava §-s 17 kirjeldatud tähenduses.

11.9.2. Hindamisel viiepallisüsteemis:

- 1) hindegaga „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
- 2) hindegaga „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
- 3) hindegaga „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele, kuid esineb puudusi ja vigu;
- 4) hindegaga „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi;
- 5) hindegaga „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi ja areng puudub.

11.9.3. Viiepallisüsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegaga „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegaga „4” 75–89%, hindegaga „3” 50–74%, hindegaga „2” 20–49% ning hindegaga „1” 0–19%.

11.9.4. Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib vastavat kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga „nõrk”.

11.9.5. Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust, praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga „puudulik“ või „nõrk“ või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

11.9.6. Järelevastamine ja järeltööde sooritamine toimub õpilase ja õpetaja vahelise kokkuleppe alusel viie õppepäeva jooksul pärast hinde sissekandmist Stuudiumisse. Enne järelevastamist on õpilasel õigus vajadusel saada täiendavat ainekonsultatsiooni selleks ettenähtud ajal. Juhul, kui õpilane ei kasuta järelevastamiseks õigeaegset võimalust, jääb mitterahuldav hinne jõusse.

11.9.7. Kui gümnaasiumiastme õpilane on puudunud kontrolltöö sooritamise päeval põhjuseta, hinnatakse õpilase tegemata töö hindegaga „nõrk“ ning järelevastamise võimalus on ainult aineõpetaja nõusolekul.

11.9.8. Õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks võib õpilase gümnaasiumiastmes jätta täiendavale õppetööle, mis viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Gümnaasiumiastmes määratakse täiendav õppetöö õpilasele, kellel õppeaasta jooksul läbitav kursus või kursused on hinnatud hindegaga „puudulik“ või „nõrk“ või on kursusehinne jäänud välja panemata.

11.9.9. Täiendavale õppetööle jäetud õpilane täidab õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, mis toetavad nõutavate teadmiste ja oskuste omandamist õppeaines. Täiendava õppetöö kestvus on 10 tööpäeva. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse, tulemused kantakse õppeinfosüsteemi Stuudium.

11.9.10. Gümnaasiumiastme õpilast reeglina klassikursust kordama ei jäeta, vaid arvatakse kooli õppenõukogu otsusega õpilaste nimekirjast välja kui talle on vajadus rakendada kolmes või enamas õppeaines täiendavat õppetööd. Kui gümnaasiumiastme õpilane ei sooritanud täiendavat õppetööd või ei ilmunud täiendavale õppetööle ilma mõjuva põhjuseta, siis teda reeglina klassikursust kordama ei jäeta, vaid õpilane arvatakse kooli õppenõukogu otsusega kooli õpilaste nimekirjast välja. Erandjuhul võib gümnaasiumiastme õpilase jätta õpilase soovil klassikursust kordama mõjuvate põhjuste puhul, kui õppenõukogu peab seda tema edasise õppimise seisukohalt otstarbekaks.

11.9.11. 12.klassis määratakse täiendav õppetöö pärast „puuduliku“ või „nõrga“ kooliastmehinde väljapanemist. Kooliastmehinded pannakse 12.klassis välja enne eksamiperioodi algust.

11.9.12. Õpilasuurimuse ja praktilise töö hindamine toimub kooskõlas haridus- ja teadusministri 12.oktoobri 2011.a. määrusega nr 62 „Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamise ning hindamise tingimused ja kord“.

11.9.13. Hinnete ja hinnangute vaidlustamine, sh vaide esitamine ning vaidemenetlemine toimub haldusmenetluse seaduse vaidemenetluse regulatsioonist lähtuvalt.

11.10. Kokkuvõtvad hinded ja gümnaasiumi lõpetamine

11.10.1. Õpilase õpitulemusi õppeaines hinnatakse kokkuvõtvalt üldjuhul kursusehinnetega viiepallisüsteemis ning kursusehinnete alusel kooliastmehinnetega viiepallisüsteemis.

11.10.2. Ühe nädalatunniga õppeainetes hinnatakse õpilast kokkuvõtva hindegga õppeaasta lõpus.

11.10.3. Kool kasutab gümnaasiumis valikkursuste hindamisel hinnanguid „arvestatud” ja „mittearvestatud”, neid hinnanguid ei teisendata viiepallisüsteemi.

11.10.4. Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul kui kool vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseadusel § 17 lõikele 4 arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana.

11.10.5. Gümnaasiumi lõpetamine toimub põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 31 ning gümnaasiumi riiklikus õppekavas § 18 sätestatud korras.

11.10.6. Gümnaasiumi lõputunnistuse annab gümnaasium õpilasele:

- 1) kelle kooliastmehinded on vähemalt rahuldavad ja valikkursuste puhul rahuldavad või arvestatud;
- 2) kes on sooritanud vähemalt ühele punktile õppeaine kohustuslikule mahule vastavad eesti keele, matemaatika ja võõrkeele (inglise, prantsuse, vene või saksa keeles) riigieksamid;
- 3) kes on sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele koolieksami. 12.klassi õpilane, kes on jõudnud 11. või 12. klassis vähemalt ühes koolieksami valikus olevas aines aineolümpiaadi vabariiklikku vooru, vabastatakse tema soovi korral koolieksamist ning tema koolieksami tulemuseks loetakse maksimumtulemus;
- 4) kes on sooritanud gümnaasiumi jooksul õpilasuurimuse või praktilise töö.

12. ÕPILASTE JUHENDAMISE JA HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD

12.1. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorraldus

12.1.1. Haridusliku erivajadusega õpilane on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed suhtlusvahendid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid), taotletavates õpitulemustes või õpetaja poolt klassiga töötamiseks koostatud töökavas.

12.1.2. Haridusliku erivajadusena käsitletakse ka õpilase andekust, kui õpilane oma kõrgete võimete tõttu omab eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi ning on näidanud kas eraldi või kombineeritult eelkõige järgmisi kõrgeid võimeid: üldine intellektuaalne võimekus, akadeemiline võimekus, loominguline mõtlemine, liidrivõimed, võimed kujutavas või esituskunstis, psühhomotoorne võimekus.

12.1.3. Haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel kasutatakse pedagoogilis-psühholoogilist hindamist, erinevates tingimustes õpilase käitumise korduvat ja täpsemat vaatlust, õpilast ja tema kasvukeskkonda puudutava lisateabe koondamist, õpilase meditsiinilisi ja logopeedilisi uuringuid. Andekate õpilaste väljaselgitamisel lähtutakse ka litsentsitud spetsialistide poolt läbiviidud standardiseeritud testide tulemustest, väga heade tulemuste saavutamisest üleriigilistel või rahvusvahelistel aineolümpiaadidel, konkurssidel või võistlustel ning valdkonna ekspertide hinnangutest.

12.1.4. Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt üldjuhul õpib haridusliku erivajadusega õpilane elukohajärgse kooli tavaklassis.

12.1.5. August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis rakendatakse haridusliku erivajadustega õpilastele põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 48 alusel järgmisi meetmeid:

- 1) tugispetsialisti teenus;
- 2) individuaalse õppekava rakendamine;

- 3) pikapäevarühma vastuvõtmine;
- 4) vanema nõusolekul õpilase üleviimine hariduslike erivajadustega õpilaste õppe paremaks korraldamiseks moodustatud rühma või klassi;
- 5) kui eesti õppekeelega põhikoolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane või välisriigist saabunud õpilane, kelle eestikeelse õppe kogemus on olnud lühem kui kuus õppeaastat, korraldatakse õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekul eesti keele õpet „Eesti keel teise keelena“ ainekava alusel;
- 6) vajadusel võib õpilane kasutada riiklikes õppekavades toodud õpiväljundite saavutamiseks abivahendeid, saada lisajuhendamist, teha kohandustega ülesandeid või kasutada lisaaega.

12.1.6. August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis on tugispetsialistidena ametis:

logopeed, psühholoog, sotsiaalpedagoog, abiõpetajad.

Logopeedilise töö eesmärgiks on välja selgitada, ennetada ning korrigeerida suulise ja kirjaliku kõne puudeid. Kõneravitundidest võtavad osa logopeedilist abi vajavad lapsed, eelkõige lugemis- ja kirjutamisraskustega õpilased. Tundide arv ning töö sisu tulenevad õppeaasta algul uuringute käigus selgunud konkreetse õpilase või õpilasgrupi vajadustest.

Psühholoogi töö eesmärgiks on abistada õpilasi motivatsiooni ja tahte leidmisel, valikute ja otsuste tegemisel ning isikliku elu ja õppetööga seotud probleemide lahendamisel. Psühholoog töötab õpilastega nii individuaalselt kui ka grupiviisiliselt. Probleemi ilmnemisel pöördub koolipoolse kontaktisiku poole leidmaks uusi käitumisviise ja probleemilahendusi ning soovitab, julgustab ja toetab õpilaste pöördumist psühholoogi poole.

Abiõpetaja ülesandeks on aidata õpilasi, kes vajavad individuaalset lähenemist soovitud õpitulemuste saavutamiseks ning kellel on raskusi õppimisega suuremas kollektiivis.

12.1.7. August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis on direktori poolt määratud haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija, kes korraldab tugispetsialistide koostööna hariduslike erivajadustega õpilaste õpet ja arengu toetamist. Töö paremaks korraldamiseks on moodustatud viieliikmeline komisjon, kes arutab vähemaalt üks kord kuus hariduslike erivajadustega õpilaste õpet August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis. Haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega.

12.1.8. Kui õpilase hariduslik erivajadus tuleneb tema andekusest, tagatakse talle individuaalse õppekava rakendamine ning vajaduse korral täiendav juhendamine aineõpetajate poolt või teiste vastava valdkonna spetsialistide poolt haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu.

12.1.9. Meetme rakendamise perioodil jälgivad õpilasega tegelevad õpetajad ja tugispetsialistid õpilase arengut ja toimetulekut. Meetmete rakendamise tulemuslikkuse hindamiseks kirjeldavad kõik meetme rakendamisel osalenud õpetajad ja tugispetsialistid vähemalt kord õppeaastas õpilase arengut ja toimetulekut ning esitavad omapoolsed soovitusel.

12.1.10. Meetmete rakendamise perioodi lõpul hindab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega meetme tulemuslikkust ning teeb ettepanekud vanemale ja vajaduse korral kooli direktorile edasisteks tegevusteks: meetme rakendamise lõpetamine; meetme rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil; meetme vahetamine või muu meetme lisamine; täiendavate uuringute teostamine, eriarsti, erispetsialisti või nõustamiskomisjoni poole pöördumise soovitamine.

12.1.11. Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitusel õpilase tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitusel, testimiste ja uuringute tulemused ning nõustamiskomisjoni soovitusel õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse haridusliku erivajadusega õpilase arengu ja toimetuleku jälgimiseks koostatud individuaalse arengu jälgimise kaardil. Individuaalse arengu jälgimise kaardi koostamise ja täitmise eest vastutab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija.

12.1.12. Nõustamiskomisjoni soovitusel ja vanema nõusolekul rakendab kool õpilasele lihtsustatud õppekava alusel toimuvat õpet, koostab õpilasele individuaalse õppekava ja lihtsustatud õppele vastava tunniplaani.

12.1.13. Õppe korraldamisel ja meetmete rakendamisel nõustamiskomisjoni soovitusel kohaselt jätkatakse õpilase arengu ja toimetuleku jälgimist. Nõustamiskomisjoni määratud tähtaja lõppemisel või vähemalt korra õppeaastas hindab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega nõustamiskomisjoni soovitatud õppekorralduse või meetmete rakendamise mõju õpilase arengule ja toimetulekule ning teeb selle põhjal ettepanekud edasiseks tegevuseks, sealhulgas täiendavate uuringute läbiviimiseks või uute soovitusel saamiseks nõustamiskomisjoni poole pöördumiseks.

12.1.14. August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis on õpi- ja/või käitumiskeskustega õpilastel võimalus õppida eraldi rühmades, mis on moodustatud liitklassi põhimõttel 1.- 4. klass, 5.- 6. klass ja 7.- 9. klass. Õppetöö korraldamisel arvestatakse sellega, et õpilastel võivad olla erinevad õppekavad või soovitused õppetööga toimetulemiseks.

12.1.15. Õpilastele jõukohaste õpitulemuste saavutamiseks rakendatakse õppeainete vahelisi lõiminguid ja nõustamiskomisjoni poolt soovitatud erisusi. Loodusõpetust õpetatakse lõimitud õppeainena, milles on ühendatud geograafia, bioloogia, füüsika ja keemia alused.

12.1.16. August Kitzbergi nimeline Gümnaasium on valmis korraldama koduõpet. Koduõpe on õppe korraldamine õpilase kodus või muus õpilasega või piiratud teovõimega õpilase vanemaga kokkulepitud kohas väljaspool kooli ruume. Haridusliku erivajadusega õpilasele rakendatakse koduõpet tulenevalt tema tervises seisundist ja lapsevanema soovil.

12.2. Individuaalse õppekava koostamine või muu tugisüsteemi määramine õpilasele, et aidata omandada nõutavaid teadmisi ja oskusi.

12.2.1. Individuaalse õppekava määramisel ja koostamisel lähtutakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 18 sätestatust, põhikooli riiklikus õppekavas §17 lõikes 4 ja § 22 lõikes 7 sätestatust ning gümnaasiumi riiklikus õppekavas § 13 sätestatust.

12.2.2. Õpilane viiakse individuaalsele õppekavale üle Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004.a. määruse nr 265 „Eesti Hariduse Infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ § 28 punkti 6 alusel.

12.2.3. Haridus- ja teadusministri 25. augusti 2010.a. määruse nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“ § 6 lõigete 2 ja 7 kohaselt märgitakse õpilasraamatu õpilase leheküljele andmed individuaalse õppekava rakendamise kohta ning kantakse klassipäeviku üldnimekirja vastava märkega.

12.3. Põhikooli sihiseade lihtsustatud õppes

12.3.1. Lihtsustatud õppe põhiülesanne on toetada ja suunata tõhustatud või erituge vajava õpilase arengut. Iga õpilase hariduslike erivajaduste ületamiseks või vähendamiseks rakendatakse temale sobilikke eripedagoogilisi meetodeid. Vajaduse korral koostatakse õpilasele individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud õpitulemusi.

12.3.2. Igale lihtsustatud õppe õpilasele koostatakse individuaalse arengu jälgimise kaart (aluseks PGS § 46 lõige 7). Individuaalse õppekava koostamisel lähtutakse õpilase individuaalse arengu kaardil olevast teabest.

12.3.3. Lihtsustatud õppe sisu on valdavalt suunatud praktiliste oskuste ja teadmiste omandamisele harjutamise kaudu. Reegleid ja teoreetilisi teadmisi õpetatakse sel määral, et üldistada ja teadvustada praktiliselt omandatud.

12.3.4. Lihtsustatud õppe õpilastel kujundatakse suutlikkust ja oskusi, et pingutada jõukohasel viisil ning teha koostööd nii eakaaslaste kui erinevate täiskasvanutega.

12.3.5. Väärtushoiakute kujundamisel taotletakse, et õpilane tunneb vastutust oma tegude tagajärgede eest, järgib üldlevinud väärtusi, määratleb end riigi kodanikuna.

12.3.6. Lihtsustatud õppel põhikooli lõpetaja on praktilist tööd väärtustav ja täiendus- ning kutseõppeks valmis olev ühiskonnaliige. Õpilane tuleb võimalikult iseseisvalt toime erinevates rollides: perekonnas, võimetekohasel tööl ja avalikus elus.

12.3.7. Tähtis on erinevate osapoolte (lapsevanemad, õpetajad, tugispetsialistid) järjepidev koostöö (ühised nõudmised, samalaadne abi jms). Vajadusel kaasatakse tugispetsialiste väljastpoolt kooli, kohaliku omavalitsuse esindajaid jt.

12.4. Pädevused

12.4.1. Lihtsustatud õppes käsitatakse pädevust kui võimetekohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogumit, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida.

12.4.2. Lihtsustatud õppes eristatakse üldpädevusi ja arenguperioodidel taotletavaid pädevusi. Pädevuste kujundamist kirjeldatakse kooli õppekavas.

12.4.3. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad ning tugispetsialistid omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös.

12.4.4. Lihtsustatud õppes taotletavad üldpädevused on kohandatud lähtuvalt riikliku õppekava § 4 punktist 4.

12.4.5. Õpilastel kujundatavad üldpädevused on:

- 1) kultuuri- ja väärtuspädevus – tunnetab end oma rahvuse liikmena ja Eesti kodanikuna, väärtustab maailma eri rahvaste ja kultuuride mitmekesisust, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamuste vabalt ja lugupidavalt, tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri

ning väärtustab eesti keele ja kultuuri säilimist ja arengut; tunneb ja järgib üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;

- 2) sotsiaalne ja kodanikupädevus – on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust; teab oma peamisi õigusi ja kohustusi, oskab nende eest seista, arvestab rühma huvisid ja isiklikku huvi; järgib vastutustundlikult ühiselu reegleid, konflikte lahendades arvestab seadusi ning moraalinorme;
- 3) enesemääratluspädevus – mõistab ja väärtustab iseennast ja enda arengut, hindab adekvaatselt oma võimeid ja toimetulekut igapäevaelus, juhib oma käitumist erinevates olukordades; väärtustab tervislikku eluviisi, on füüsiliselt aktiivne;
- 4) õpipädevus – õpib vastavalt oma võimetele, planeerib õppimist, sh enesekontrolli, järgib kavandatut. Täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid individuaalselt ja rühmas, kasutab sobivaid teabevahendeid. On avatud uutele teadmistele ja oskustele;
- 5) suhtluspädevus – suhtleb olukorda ja suhtlemispartnereid arvestades, esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, osaleb arutelus; loeb, mõistab, kirjutab ja loob tekste iseseisvaks toimetulekuks vajalikul tasemel, kasutab teabevahendeid; mõistab ja kasutab võõrkeeles lihtsamaid igapäevaseid väljendeid ning fraase, tuginedes vajaduse korral abivahenditele;
- 6) matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – lahendab elulisi probleemsituatsioone, kasutades omandatud matemaatilisi, loodusteaduslikke ja/või tehnoloogiaalaseid teadmisi-oskusi ning (abi)vahendeid; mõistab inimese ja keskkonna vahelisi seoseid, suhtub elukeskkonda vastutustundlikult ja hoolivalt, elab ning tegutseb loodust ja keskkonda säästvalt;
- 7) ettevõtlikkuspädevus – on tegutsemisaldis, väärtustab praktilist tööd ja on valmis kutse- ja elukestvaks õppeks. Hindab adekvaatselt oma võimeid. Püstitab ja täidab endale seatud eesmärgid ning võtab vastutuse oma tegude eest;
- 8) digipädevus – orienteerub ja tegutseb infotehnoloogilises maailmas eesmärgipäraselt ja turvaliselt. Otsib ja kasutab infot, tunneb lihtsamaid programme ja keskkondi. Järgib digikeskkonnas üldkehtivaid moraali- ja väärtuspõhimõtteid.

12.4.6. Lihtsustatud õppe puhul tuleb arvestada õpilaste arenguperioode, mis jagunevad järgmiselt: 1.–2. kl, 3.–5. kl, 6.–7. kl, 8.–9. kl. Selline jaotus, mis ei ühti kooliastmetega, tuleneb õpilaste arengu seaduspärasustest – muutustest õppijate kognitiivses arengus ning

kõne ja isiksuse arengus. Eri arenguperioodidel taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut eakohaste üldpädevuste ning õpitulemuste kaudu.

12.5. Taotletavad pädevused ning õppe ja kasvatuse rõhuasetused arenguperioodide kaupa

12.5.1. Taotletavad pädevused 1.–2. klassis

2. klassi lõpuks õpilane:

- 1) tunneb end oma pere liikmena, oma klassi ja kooli õpilasena;
- 2) osaleb klassi ühistevuses;
- 3) kontakteerub ühistevuses teiste inimestega, palub abi ja osutab ise abi kaaslastele;
- 4) kuulab ja vastab küsimustele; väljendab ennast 3–4-sõnaliste lihtlauseetega;
- 5) eristab oma-võõrast-ühist;
- 6) hoiab korras oma välimuse; hoiab puhtust ja korda; hoiab korras oma koolitarbed;
- 7) leiab täiskasvanu suunamisel paberilehelt ja raamatu leheküljelt vajalikku teavet;
- 8) täidab ülesanded koostevuses, eeskuju ja näidise järgi, omandatud oskuste piires suulise korralduse kohaselt;
- 9) viib kokku eseme, selle kujutise ja keelelise väljendi; tunneb kirjelduse järgi ära tuttavaid esemeid ja nähtusi;
- 10) vaatleb ning võrdleb täiskasvanu juhendamisel esemeid ja nähtusi; järjestab ja rühmitab esemeid ning nende kujutisi ühe-kahe tajutava tunnuse (kuju, suuruse, värvuse) alusel;
- 11) loeb jõukohast õpitud teksti lühikeste sõnade ja/või kõnetaktide kaupa;
- 12) arvutab õpitud arvuvalla piires ning mõõdab täiskasvanu abiga;
- 13) tunneb rõõmu liikumisest, loovast ja käelisest tegevusest;
- 14) käitub õpitud oskuste piires viisakalt, ohutult ja ümbrust hoidvalt; hindab oma ja teiste käitumist õige/vale, meeldib / ei meeldi tasandil.

12.5.2. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 1.–2. klassis

- 1) Esimesel arenguperioodil on põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, õpilase rolli mõistmine ja vastavate alusoskuste omandamine: kuulamine, adekvaatne reageerimine küsimustele ja korraldustele, vaatlemine, osalemine dialoogis, tegevusse lülitumine ning ühelt tegevuselt teisele ümberlülitumine. Õppeeesmärgiks on elementaarse lugemis-, kirjutamis- ja arvutamisoskuse omandamine.

- 2) Õpetaja suunamisel õpivad õpilased tundma lähiümbrust ning igapäevaelu nähtusi. Lisaks iseendaga seonduva teadvustamisele kujundatakse õpilastel ka arusaamist mina-meie-suhetest. See kujuneb kontaktis ning koostevuses täiskasvanu ja klassikaaslastega, osalemisel õppemängudes ja ühistegevustes.
- 3) Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse ülesandeid, nende täitmiseks kuluvat aega ning õpetaja osaluse ja abi osakaalu. Õpetaja osaleb laste tegevustes suurel määral. Õpilased täidavad õpiülesandeid koostevuses, matkimise, näidise järgimise toel ja omandatud oskuste piirides suulise korralduse järgi. Õpilaste tegevust verbaliseerib valdavalt õpetaja.
- 4) Õpilased vajavad õppetegevustes palju materialiseerimist ja näitlikke vahendeid. Õpilaste juhendamisel kasutatakse lühikesi suulisi korraldusi. Peamiseks õppemeetodiks on praktiline harjutamine. Olulisel kohal on õppimine praktilise tegevuse või didaktilise mängu kaudu.
- 5) Õppetöö korraldamisel on eelistatud üldõpetuslik tööviis või üldõpetuse ja aineõpetuse kombineeritud variant.

12.5.3. Taotletavad pädevused 3.–5. klassis

5. klassi lõpuks õpilane:

- 1) osaleb jõukohaselt ühistegevuses, abistab kaaslast; alustab ja jätkab dialoogi; väljendab ennast arusaadavalt (sh lühitekstide abil);
- 2) mõistab omandisuhteid oma-võõras-ühine ja käitub vastavalt;
- 3) hoolitseb oma välimuse ja tervise eest;
- 4) hoiab puhtust ja korda kodus ja koolis; käitub looduses hoolivalt;
- 5) oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, vormistab oma õpiülesanded nõuetekohaselt;
- 6) täidab ülesandeid eeskuju, näidise ja õpitud oskuse piirides verbaalse korralduse (sh kirjaliku juhendi) järgi; kasutab õpiülesannete täitmisel tuttavaid abivahendeid (sh lihtsaid skeeme ja sümboleid);
- 7) kirjeldab oma õpitegevust nii tegevuse ajal kui ka tagantjärele; kasutab täiskasvanu suunamisel õpitud enesekontrollivõtteid;
- 8) vaatleb sihipäraselt, võrdleb ning rühmitab etteantud rühmitusaluse järgi esemeid ja nähtusi; kirjeldab neid õpetaja küsimuste ja tugisõnade abil;
- 9) loeb õpitud teksti ladusalt, leiab ja mõistab suunamisel tekstides sisalduvat teavet;

- 10) eristab tuttavates olukordades ja oma tegevuses põhjust, tagajärge ja eesmärki; arvestab teadaolevaid motive ja tingimusi käitumisaktide hindamisel, väljendab käitumisaktis ilmnenu iseloomuomadusi;
- 11) arvutab ja mõõdab õpitud oskuste piires;
- 12) oskab täiskasvanu juhendamisel kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- 13) käitub koolis ja avalikes kohtades viisakalt, tunneb ja järgib lihtsamaid kombeid; kirjeldab täiskasvanu suunamisel oma käitumist konfliktsituatsioonis;
- 14) oskab ohtlike olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda; oskab ohutult liigelda;
- 15) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seotavaid käitumisreegleid.

12.5.4. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 3.–5. klassis

- 1) Teisel arenguperioodil jätkub positiivse suhtumise kujundamine õppimisse, keskendutakse õpiharjumuste ja -oskuste ning püsivuse arendamisele. Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja motivatsiooni.
- 2) Tähelepanu pööratakse eneseväljendusoskuse ja -julguse kujundamisele, põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sh üksteist toetavate suhete kujunemisele õpilaste vahel.
- 3) Õpilased vajavad jätkuvalt suunamist ja õpitegevuse reguleerimist, sh eeskuju ja näidiseid õpiülesannete sooritamisel. Sisekõne kujunemine võimaldab neil arendada oma oskusi õpitegevuse kavandamisel ja reguleerimisel: orienteerumist ülesandes, planeerimist, algoritmide ja tuttavate abivahendite valikut ning kasutamist, enesekontrolli sooritamist.
- 4) Õpilastel kujundatakse oskust mõista ning järgida lühikesi ja lihtsaid tööjuhiseid, nii suulisi kui ka kirjalikke lihtkorraldusi.
- 5) Peamiseks õppemeetodiks on praktiline harjutamine. Õpilased vajavad õpitegevustes abivahendeid, näitlikkust, sh algoritme.

12.5.5. Taotletavad pädevused 6.–7. klassis

7. klassi lõpuks õpilane:

- 1) mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena ning käitub vastavalt rollile; peab kinni kokkulepetest;
- 2) oskab kaaslast kuulata ja teda tunnustada; oskab oma arvamust rahulikult väljendada ja selgitada; mõistab, et inimesed ja seisukohad võivad olla erinevad;

- 3) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, kasutab omandatud õpivõtteid ja tuttavaid abivahendeid;
- 4) oskab koostada päevakava ja seda järgida; mõistab töö vajalikkust;
- 5) oskab märgata õppetöös tekkivaid raskusi, küsib vajaduse korral abi ja kasutab seda;
- 6) oskab oma tegevust õppesituatsioonis kavandada, vajalikke tegevusi valida ja rakendada, tulemust kontrollida ja hinnata;
- 7) vaatleb sihipäraselt, võrdleb ning rühmitab esemeid ja nähtusi; kirjeldab neid tugisõnade abil; teeb järeldusi; loeb lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti;
- 8) loeb õpitud teksti ladusalt, leiab teavet oma teadmiste vastavatest tekstidest ning esitab seda suuliselt ja kirjalikult vastavalt õpitud oskustele;
- 9) arvutab ja mõõdab õpitud oskuste piires;
- 10) oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlus- ja õppevahendina;
- 11) hindab objektiivselt kaaslaste käitumist, saab aru iseloomude ja võimete erinevustest; lahendab konflikte rahumeelselt;
- 12) oskab kirjeldada oma käitumist, mõista ja tunnistada oma eksimusi ning vajaduse korral korrigeerida oma käitumist/tegevust;
- 13) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- 14) väärtustab säästvat eluviisi, huvitub loodusest ja oskab looduses käituda.

12.5.6. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 6.–7. klassis

- 1) Kolmandal arenguperioodil keskendutakse jätkuvalt õpiharjumuste ja õpioskuste kujundamisele, samuti püsivuse, iseseisvuse ning eesmärgistatud töötamise ja valikute tegemise oskuste arendamisele.
- 2) Jätkuvalt pööratakse tähelepanu eneseväljendusoskuse ja - julguse kujundamisele, põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste arendamisele. Tähtsal kohal on oma arvamuse väljendamise ja selgitamise, kaaslaste arvamuste aktsepteerimise, suhtlusprobleemide lahendamise ning viisaka käitumise oskuste kujundamine.
- 3) Vajalik on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni. Oluline on kujundada oskust märgata õppetöös tekkivaid raskusi, küsida vajaduse korral abi ja seda kasutada.
- 4) Õppeprotsessis on suur osakaal praktilisel harjutamisel. Õpilaste juhendamisel lähtutakse algoritmidest, oluline on suunata õpilasi aktiivsemalt algoritme ka iseseisvalt kasutama, sh oma tegevust kontrollima.

12.5.7. Taotletavad pädevused 8.–9. klassis

9. klassi lõpuks õpilane:

- 1) tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- 2) väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi;
- 3) suhtleb vastavalt olukorrale, arvestab suhtluspartneriga;
- 4) arvestab rühma huvisid ja isiklikku huvi, peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ja tunneb vastutust oma tegude eest;
- 5) esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, osaleb arutelus ja arvestab teistega; mõistab kompromisside vajalikkust; oskab seista oma õiguste eest ning lahendada konflikte rahumeelselt, arvestades ühiselunorme;
- 6) lahendab lihtsamad eriolukorrad, astub vastu ebasoovitavatele ahvatlustele ning eetiliselt või õiguslikult vääradele ettepanekutele;
- 7) täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid individuaalselt ja rühmas; mõistab ülesannete õige tõlgendamise ning enesekontrolli tähtsust, kasutab omandatud õpivõtteid;
- 8) loeb, kirjutab ja loob tekste iseseisvaks toimetulekuks vajalikul tasemel;
- 9) oskab kasutada jõukohaseid teabevahendeid, sh arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning infootsingul;
- 10) teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning huvisid; väärtustab praktilist tööd ja õppimist ning on valmis jätkama õpinguid täiendus- ja kutseõppes;
- 11) mõistab igapäevaelus ilmnevaid inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- 12) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne.

12.5.8. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 8.–9. klassis

- 1) Neljandal arenguperioodil on põhitaotluseks vastutustundliku suhtumise ja võimalikult iseseisvate õpi- ja tööoskuste kujundamine. Eesmärgiks on, et õpilased tulevad igapäevaelus toime iseseisvalt ning jätkavad õpinguid vastavalt oma võimetele.
- 2) Jätkuvalt on olulisel kohal suhtlemis- ja koostööoskuste kujundamine, õpimotivatsiooni hoidmine ja tõstmine. Kujundatakse oskust oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, hinnata oma tugevaid ja nõrku külgi ning teadvustada oma huvisid.
- 3) Tähtsal kohal on enesejuhtimise oskuste kujundamine, suurendatakse õpilaste iseseisvust oma tegevuse kavandamisel, sooritamisel ja tulemuse hindamisel. Järjepidevalt harjutatakse valima ning rakendama eesmärgi saavutamiseks vajalikke tegevusi ja vahendeid ning kasutama enesekontrollivõtteid.

- 4) Õppeprotsessis on suur osakaal praktilisel harjutamisel, õppesisu ja omandatavaid oskusi seostatakse igapäevaeluga.

12.6. Õppekorraldus

12.6.1. Õppekava läbivate teemade eesmäärke, oodatavaid tulemusi ja nende käsitlemist on kirjeldatud kooli õppekavas ning kohandatakse vastavalt lihtsustatud õppele.

12.6.2. Läbivad teemad on üld- ja arenguperioodide pädevuste ning õppeainete lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel.

12.6.3. Kohustuslike ja valikõppeainete nädalatundide arv

Õppeained	Õppetundide arv nädalas								
Klass	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Eesti keel	7	9	8	8	7	6	6	6	6
A-võõrkeel	-	-	-	-	2	2	2	2	2
Matemaatika	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Loodusõpetus	1	1	2	2	2	4	4	4	4
Ajalugu	-	-	-	-	-	1	2	2	1
Inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1
Muusika	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kunst	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tehnoloogia	2	2	2	2	4	4	4	5	7
Kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2
Valikõppeaine	-	-	2	2	2	2	2	2	2
Kokku	20	23	25	25	28	30	30	32	32

Lihtsustatud õppekava õpilaste oskusainete tunnid toimuvad tavaklassiga koos. Valikõppeainena õpitakse 3. – 7. klassis arvutiõpetust. Valikõppeaine arvelt on suurendatud 7. klassi matemaatika tunde ühe tunni võrra.

12.7. Hindamine

12.7.1. Õpilase hindamisel lähtutakse Vabariigi valitsuse 11.03.2013 määrusest nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“.

12.7.2. Hindamise eesmärk on anda tagasisidet õppe edukuse kohta, innustada, toetada õpilase individuaalset arengut, suunata enesehinnangu kujunemist ja sihikindlalt teadmiste omandamist, anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

12.7.3. Õpilasi kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada eesmärkide seadmise oskust, analüüsida oma õppimist ja käitumist ning tõsta õpimotivatsiooni.

12.7.4. 1. klassis kasutatakse kõigis õppeainetes kujundava hindamise põhimõtteid. Õpetaja annab suulist ja kirjalikku tagasisidet, tunnustades edusamme ning juhtides tähelepanu vajakajäämistele.¹

12.7.5. 2.–9. klassis kasutatakse loov- ja oskusainetes (kunstiõpetuses, käsitöös ja kodunduses, tehnoloogiaõpetuses, muusikas, liikumisõpetuses) ja valikainetes mitmeeristavat hindamist „arvestatud“ ja „mittearvestatud“

12.7.6. Kui üldise toe raames on õpilasele tehtud erisusi hindamises, võib õpiraskustega õpilast hinnata hindegaga „3“ ka siis, kui tulemus jääb alla 50%. Vajadusel võib õpilane kasutada riiklikes õppekavades toodud õpiväljundite saavutamiseks abivahendeid, saada lisajuhendamist, teha kohandustega ülesandeid või kasutada lisaaega.

12.7.7. Suuremahuliste kohanduste korral (õppekava mahu vähendamine) vormistatakse õpiraskustega õpilasele individuaalne õppekava, kus lepatakse kokku hindamine, et motiveerida pingutama individuaalsetest eesmärkidest lähtuvalt ning toetada õpilast vähemalt minimaalsel tasemel (hinne „3“) õpitulemuste saavutamiseks. Kokkulepitud kohanduste alusel saadud hindele lisatakse Stuudiumis märke „töö sooritatud kohandustega“.